

John Ried:

Tíz nap, amely megrengette a világot

Új könyv jelent meg a magyar könyvpiacra. Egy pártatlan, de tisztánlátó és tárgyilagos író tollából. Sorol az új világ hajnalhasadásáról, a Nagy Októberi Szocialista Forradalomról szólnak. A közelgő nagy ünnep jelentőségének még teljesebb megértéséhez nyújt segítséget John Ried, a kiváló amerikai újságíró: Tíz nap, amely megrengette a világot című könyve.

John Ried, a kiváló amerikai újságíró könyvében a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tíz napjának történetét írta meg. A szerző 1917 szeptemberében érkezett Petrográdba, Meglátogatta az északi fronton harcoló csapatokat, részt vett a különböző pártok gyűlésein, beszélt a pártok vezetőivel. November 6-án je-

len volt a szovjetkongresszuson, szemtanúja volt a Téli Palota elfoglalásának. Ez az ésszerű, fáradságtalan riporter és forradalmár minden látott és minden megérett. Az összegyűjtött anyagot Amerikába érkezésekor elkobozták tőle, nem foghatott könyve megírásához, de a Liberátor című haladó folyóiratban beszámolt az Oroszországban látottakról. Amikor visszakapta jegyzeteit, megírta az emberiség legizgalmasabb tíz napjának híteles történetét. Könyve angolul 1919-ben került az olvasókhoz.

Orosz nyelven a mű Krupszkaja fordításában, Lenin előszavával jelent meg, s igen nagy sikert ért el. Lapunkban néhány részletet közlünk a könyvből.

Előszó

A legnagyobb érdeklődéssel és egy pillanatra sem lankadó figyelemmel olvastam John Reed „Tíz nap, amely megrengette a világot” című könyvét. Fenntartás nélkül ajánlom e könyvet a világ munkásainak. Szeretném, ha sok millió példányban megjelenne és minden nyelvre lefordítanák. A valósághoz híven és igen elevenen ismerteti azokat az eseményeket, amelyek oly jelentőséget szereztek a proletárforradalom és a proletárdiktatúra tényleges megértése szempontjából. E problémákat széles körben vitatják, de mielőtt bárki elfogadhatná, vagy elvetné ezeket az eszméket, meg kell értenie döntése teljes jelentőségét. John Reed könyve kétségkívül hozzá fog járulni e kérdésnek — a nemzetközi munkásmozgalom alap problémájának — tisztázásához.

V. I. Lenin
1919 végén.

A háttér

1917 szeptember vége felé Petrográdban meglátogatott egy külföldi professzor — egy szociológus. Üzletemberek és értelmiségiek úgy tájékoztatták, hogy megkezdődött a forradalom alapja. A professzor cikket írt erről, azután utazgatott az országban, meglátogatott több gyárváros és falu — meglepetésére azt tapasztalta, hogy ott a forradalom növekvőben van. A bér-munkások és a dolgozó paraszatok között egyre gyakrabban hangzott fel ez a követelés: „Minden földet a parasztnak, minden gyárat a munkásoknak!” Ha a professzor kiment volna a frontra, hallhatta volna, hogy az egész hadsereg a béréről beszél...

lujukba, 1905-ben elkövetett forradalmi cselekedetért üldöztek és bebörtönözték.

A nép sok forrásból táplálkozó elégedettségére a „mérésékelt” szocialistáknak egy válaszuk volt: Várjátok meg az Alkotmányozó Gyűlést, amelynek decemberben kell összejúnie. De ez a tömegben nem elégtette ki. Az Alkotmányozó Gyűlés szép és jó dolog, de voltak bizonyos meghatározott követelések, amelyek miatt az orosz forradalom kitört, amelyekért a forradalom mártírjai, akik a Mars-mező tömegsírjaiban pihentek, véruket ontották, és amelyeket ki kellett elégtetni Alkotmányozó Gyűléssel, vagy anélkül. Ilyenek voltak: a béke, a föld és az ipar munkásellenőrzése. Az Alkotmányozó Gyűlés egybehívását egyre halogatták — valószínűleg ismét elhalasztják, amíg a hangulat megnyugszik és a nép mérsékli követeléseit. Tény, hogy a forradalom óta már nyolc hónap telt el, és nem sok eredményt értek el...

Időközben a katonák kezdték maguk megoldani a béke kérdését — tömegesen dezertáltak; a parasztok felgyújtották a földesúri kastélyokat és birtokukba vették a földeket; a munkások szabóalták és sztrájkolták... A gyárosok, földbirtokosok és tisztek természetesen minden befolyásukat latba vetették az ellen, hogy a kormány bármiféle demokratikus engedményt tegyen...

Az Ideiglenes Kormány politikája ingadozó volt. Egyrészt — értéktelen reformok, másrészt — szigorú megtorló intézkedések. A szocialista munkaügyi miniszter elrendelte, hogy az üzemi bizottságok ezentúl csak munkaidő után tanácskozhatnak. A fronton az ellenzéki politikai pártok „agitátorait” letartóztatták, a radikális újságokat betiltották, és a forradalmi propagandistákat halálbüntetéssel sújtották. Kísérletek történtek a Vörös Gárda lefegyverzésére. Kozák-csapatokat küldtek vidékre a rend fenntartására...

Ezeket az intézkedéseket támogatták a „mérésékelt” szocialisták és a minisztériumokban működő vezetők, akik szükségesnek tartották a vagyonos osztályokkal való együttműködést. A nép hamarosan hátat fordított nekik és áttért a bolsevikokhoz, akik a béke, a föld és az ipar munkásellenőrzése, valamint egy munkáskormány megalakítása mellett szálltak síkra. 1917. szeptemberében a helyzet válságossá lett. Az ország túlnyomó többségének akaratával szemben Keren-

szkij és a „mérésékelt” szocialisták koalíciós kormányt alakítottak a vagyonos osztályok bevonásával: ennek lett a következménye, hogy a mensevikek és az eszerek örökre elvesztették a nép bizalmát.

A „Rabocsij Puty”, „A szocialista miniszterek” című cikkében október közepe táján kifejezésre juttatta a tömegnek a „mérésékelt” szocialisták iránti érzelmeit:

„Íme, szolgálataik jegyzéke. Cereteli: Polovcov tábornok segítségével lefegyverezte a munkás-szolgát, szembefordult a forradalmi katonákkal, és jóváhagyta a halálbüntetés bevezetését a hadseregben.

Szkobolev: azzal kezdte, hogy megkísérelte a tőkés profit 100 százalékos megadóztatását, és azzal végezte, hogy — megkísérelte a gyárak üzemi bizottságainak feloszlását.

Avksentyev: bebörtönöztetett többszáz parasztot, a parasztszervezetek tagjait, és betiltott néhány tuat munkás- és katonajátszót.

Csernov: aláírta azt a „cári” manifesztumot, amely elrendelte a finn országgyűlés feloszlását.

Szavinkov: nyílt szövetségre lépett Kornijov tábornokkal. S ha az ország e megmentőjének nem sikerült Petrográdot eladnia, az rajta kívül álló okoknak tudható be.

Zarudnij: Alekszinszkij és Kerenszkij jóváhagyásával bebörtönöztette a forradalom számos kitűnő harcosát, munkásokat és matrózokat.

Nyikityin: közönséges rendőri módszereket alkalmazott a vasutasokkal szemben.

Kerenszkij: jobb, ha nem mondanék róla semmit. Szolgálatainak jegyzéke túlságosan hosszú...

A Balti Flotta küldötteinek Helsingforsban megtartott kongresszusa határozatot fogadott el, mely a következőképpen kezdődik:

„Követeljük, hogy Kerenszkij, ezt, a politikai kalandort, haladéktalanul váltásák le a „szocialista” Ideiglenes Kormányban viselt tisztségéről, mert egyike azoknak, akik a burzsoázia érdekében folytatott arcátlan politikai zsarolással... meggyalázzák és tönkreteszik a forradalmat és a forradalmi tömegeket”...

Mindennek közvetlen következménye a bolsevikok előretörése volt...

1917 márciusa óta, amikor a munkásoknak és katonáknak a Tauriai Palota ellen indított rohamra rákényszerítette az ellenszegülő cári dumát arra, hogy Oroszországban átvegye a hatalmat, a néptömegek, a munkások, katonák és parasztok voltak azok, akik minden forradalmi változást kierősztoltak. Megbuktatták a Miljukov-kormányt; az ő szovjetjük proklamálta az orosz békefeltételeket: „Ne legyen annexió, ne legyen jóvátétel, de legyen a népeknek önrendelkezési joguk”; és júliusban megint csak a szervezeten proletriátus spontán felkelése rohamozta meg a Tauriai Palotát, követelte, hogy a szovjetek vegyék át Oroszországban a hatalmat.

(Folytatjuk.)

Közlemény

Az „Új Várpalota” Szerkesztősége tudatja olvasóival, hogy lapunkra a negyedik negyedévre elő lehet fizetni. Az előfizetéseket üzemszerűen a sajtófelelősök-nél lehet eszközölni. Olyan helyen, ahol még nincs sajtófelelős, de lennének előfizetői lapunknak, azok keressék fel Szerkesztőségünket.

Október 1-től december 31-ig, tehát egy negyedévre az újság előfizetési ára 3.60 forint.

Segítsenek a fogyasztók is

A Várpalotai Vendéglátóipari Vállalat vezetősége és dolgozói elítélik a szakmán belül a bűncselekményeknek számító visszaéléseket. Egyetértésük a felsőbb hatóságok által hozott legutóbbi rendeletekkel, mely szerint szigorú büntetéssel sújtja a szocialista kereskedelem szabályait sértő alkalmazottakat. Ma a kereskedelem, a vendéglátóipar is szerves része az életszínvonal állandó emeléséért folytatott politikai és gazdasági harcoknak, mely a kultúraltabb kiszolgálás fokozása mellett, fontos tényező a szocialista tulajdon gyarapítása. Ezt a célt szolgálja a veszteséges vállalatokra vonatkozó Bk. M. rendelet.

A Várpalotai Vendéglátóipari Vállalat fennállása (6 év) óta negyed évtizedes viszonylatban többszázszor forintos veszteséggel működött. Ez az első és második negyedében összefoglalással és igen nehéz küzdelemmel elért, az, hogy vállalatunk sem él más ipari vállalatok hasznából, nép-gazdaságunk terhére. Ezt az eredményt a jövőben még fokozni kívánjuk, mivel terveink vannak a munka jobb megszervezésére és a meg nem felelő dolgozók eltávolítására. Ehhez azonban szükségünk van Várpalotai dolgozóinak hathatós segítségére, mely elsősorban az ellenőrzés terén válik szükségessé. A dolgozók, mint fogyasztók, mindenkor ellenőrizhetik a részükre kiszolgált áru- és szolgáltatások minőségét és mennyiségét. Eszrevételeiket a helyszínen, de ha ez nem hatásos, írásban, vagy szóban a vállalat vezetősége felé tehetik meg.

Ez az érem egyik oldala. A másik az, hogy ne csak a vállalat dolgozóit neveljük a szocialista erkölcs szabályaira, hanem tanulja és tegye magáévá az is, aki ezt a vendéglátóipari dolgozótól meg kívánja. Igen hosszú sorokat lehetne azokról a konkrét esetekről írni, amikor egyes felelőtlen egyének komoly kárt okoznak a vállalatnak, illetve a népgazdaságnak. Ez többféle formában jelentkezik. Például ellop, vagy népgazdaságnak, illetve a vállalatnak kárt okoznak a vállalatnak, illetve a népgazdaságnak. Ez többféle formában jelentkezik. Például ellop, vagy összetör vállalati eszközöket, berendezéseket, helytelen magatartásával megzavarja a rendet, így az üzlet forgalmát, nem fizeti ki az elfogyasztott ital-étel értékét, összejárt a kiszolgáló személyzettel, stb. Ezek sajnos tények és a vállalat eredményét nagymértékben befolyásolják, ami évek viszonylatban százakkal rúg. Igazofásképpen meg kell említeni, hogy egy-egy ünnepi rendezvényen, ahová a vállalat több egységgel kitelepül, annyi pohár tűnik el, mint 38 üzemegységben egy hónap alatt, például augusztus 20-án egy borsótrólyából csak 65 most vásárolt drága poharat loptak el. Ez bizony nem kevés összeget jelent és nem is egy-két tolvajról van itt szó. Tisztelet a kivételnek, a dolgozók többsége bizonyosan elítéli ezeket a cselekményeket, éppen ezért hozzájuk fordulunk.

Kovács József igazgató.

Gondoljanak ránk is

Visszaemlékszem gyermekkora-ra, amikor Várpalotán még álm-d-ni sem mertünk rendezett utakra, a sok új épületről, s mindarról, ami ma szemtelket gyönyörköd-tet. Ha néha-néha egy autó eldö-cögött, egy félszó is kevés volt, hogy a fojtó por elűljön. Azóta szocialista városai fejlődött Palota. Úgyiszlóvan gombamódrá nőtek a szebbnél-szebb lakóházak, melyek-ben dolgozók — főleg bányászok — laknak, s nem kell mérgeledni, hogy a ragyogó parkettra beviszik cipőiken a sarat.

Városunk közepe impozáns, tiszta, portalan. De van egy része, amely nagyon mostoha, ez pedig a Dankó utca, Petőfi-szálló környéke.

Nyugtalanok vagyunk, hogy kérésünk, melyet az „Új Várpalota” megjelentetett februári számában, mint már annyiszor, megint pusztába kiáltó szó maradt. Akkor arról panaszkodunk, hogy elnyel a sár minket. Most arról panaszkodunk, senkinek sem jut eszébe egy kötéltáncos tréner-t küldeni, aki megtanítaná a bányászokat az egyszerű járástudás már csö-döt mond.

A város összes törmelékét ide hordták. Ami keskeny utca a bányászok kitaposak, azt fejnyagú-gú kövek borítják, a járás szinte lehetetlen, mert a törmelék, nagy-buckákban sorakozik egymás mel-lett.

A világitás sem kielégítő. Örömmel olvassuk helyi lapunkban, hogy a tröszt is bekapcsolódott a város szépülésének kialakításába. Reményünk van arra, hogy törődni fog az itt lakó bányászokkal is, s nagyon sürögösen segít a tanácssal karöltve, hogy az öszre, legalább ideiglenesen is csiráltassanak utat.

Megelégszünk egy földgyaluval és néhány dömper salakkal. Ha ez nem teljesíthető, a bányászok szavával élve, megelégednek néhány helikopterrel is.

Most újra kérjük az illetékeseket, ha Dudaron esik, jöjjenek el a város peremére, mert akkor itt már térdig járjuk a sarat. Biztos, hogy velünk fognak sírni vagy káromkodni.

Tudni szeretnénk, lesz-e valami út a télre műfelfertés?

Szücs Andrásné,
Petőfi-szálló I. gondnoka.

Csökkent a balesetek száma

Trösztünk területén az elmúlt hónapokhoz viszonyítva júliusban és augusztusban a balesetek száma sokat csökkent. Májusban 96, júniusban 100 volt a 3 napon túl gyógyuló balesetek száma, ezzel szemben júliusban 66, augusztusban 65 baleset történt. Ehhez az eredményhez hozzájárult az üzemi munkavédelmi felügyelők és az augusztus hónapban megszervezett munkavédelmi brigádok jó munkája.

Ezek közül a Beszálló-aknától Szabó József, a Vegyes gépezet-től Moczsig József munkatársak végezték a legjobb munkát. A Beszálló-aknánál a brigád több olyan munkavédelmi hiányosságra hívta fel az üzem-vezetőség figyelmét, ami már régóta fennállt, és azt ki is javították.

Dicséretet érdemelnek tehát jó munkájukért. Valamennyi üzemb-ben a munkavédelmi felügyelőség és brigádok kövessék példájukat.

Úgy segítsék elő a bánya és a külszíni munkahelyek jobbá és egészségesebbé tételét, — ami óvja a dolgozóink életét, — mint a Beszálló-aknaik.

Ezekben a hónapokban nagy munka vár ismét a brigádokra. A télre való felkészülés elősegítése. Jelezzék az üzemvezetőségnek a fennálló hiányosságokat, főleg a külszínnél, a fűtés megoldását, ablakok üvegezését, vidéki vöröshelyiségek biztosítását, védőtelemek, ita-lok, stb., biztosítva legyenek, mire a hideg idő beáll.

Ezen feltételek biztosításával tudjuk tovább csökkenteni a baleseteket, a dolgozók egészségét védeni, ehhez azonban még az üzemvezetőség segítségével, támogatása szükséges, az, hogy a munkavédelmi aktívák és az üzem-vezetők között szoros kapcsolat és egymás munkáját segíteni akarás legyen.

Lendvai József
TB. munkavédelmi felügyelő.

A p
Nem olyan könnyes elfeledni az. Az most már a n... hogy ellenforradal feladatát tüzte... és a párt vezetése kerünk likvidálás kommunisták, — a párt és állami kalmazott módsz... sít kívánták, de az volt, mi lesz a újjongtak, de me... kesedéssel fogad... alakulását.

A párt vezetői

A párt újjász... fiai tizezreinek utolsó sorban a anyagi és erköl... zákezdett gígás... rehajtásához. C... lista forradalm... tik meg, hogyan... szélétől. A párt... és a dolgozó... sága lehet egy... hogy a nyugat... hazai reakció... ellenére elkerü... megnyomort, a... kommunista p... mokráciák ne... rátaikat. Elker... zának magvet... özönével zúzó... szocialis hazu... tő” szándéka... musát. Elker... nisták nemcs... cselekedtek i... lódtok, hogy... és a tett eg... sztrájk-polit... az élet igazs... és példájuk... többen állta... A munkás... ellenséges el... a párt ellen... tak az üz... zása ellen... mást keres... megtisztítv... től. Győzők... a megtéves... sorok.

Feller

Új... a n... Nagy m... nisták. Ne... életet jel... ellenforra... relt mun... mozgalon... a számok... nisták m... hiábavaló... Amíg...

Feller

Új... a n... Nagy m... nisták. Ne... életet jel... ellenforra... relt mun... mozgalon... a számok... nisták m... hiábavaló... Amíg...

Feller

Új... a n... Nagy m... nisták. Ne... életet jel... ellenforra... relt mun... mozgalon... a számok... nisták m... hiábavaló... Amíg...

Feller

Új... a n... Nagy m... nisták. Ne... életet jel... ellenforra... relt mun... mozgalon... a számok... nisták m... hiábavaló... Amíg...

Feller

Új... a n... Nagy m... nisták. Ne... életet jel... ellenforra... relt mun... mozgalon... a számok... nisták m... hiábavaló... Amíg...